

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Gastein és Sophia.

Nagy diplomaták csinálják meg a politikát, azoknak többé-kevésbé ügyes keze készíti elő a meglepetéseket, néha a veszélyeket, néha az utat az ezekből való kimenekvésre: de a népek érzik azt, azok vérebe és pénzébe kerül néha ez. A nép úgy összeségében, mint egyedeiben érdekelve van a külpolitika változásai által. Ezért a felszínre kerülnek ilyes momentumok, mi is kötelességünknek tartjuk arra reflektálni.

Az utóbbi napokban Bulgáriában történtek pedig oly események, melyek a legkomolyabb megszüvelésre méltók, melyek ha közvetlen következményeikben a béke csiráját is hordják magukban, távolabbi kihatásaikban a viszonyok alakulására, könnyen a veszély magvait hordhatják.

A gasteini találkozásról lehull lassankint a lepel, oszladozik a köd, mely olyan turcsa világitásba mutatta be a dolgokat, mintha Oroszországnak a szövetséggel való hidegületebb viszonya nem volna lehetetlenség, mintha a két közép európai nagyhatalom szükségesnek tallná kölcsönös barátságát s szolidaritását a világ előtt a lehető legpregnansabban kimutatni.

Akik így gondolkodtak, azok igen csalódtak, mert a következményekből határozottan lehet azt konkludálni, hogy ugy Bécsben mint Berlinben tudtak az események illetén fejlődéséről s hogy ehhez legalább is a tacitus consorsust megadták. A bulgáriai államcsíny kétség kívül Ausztria-Magyarország és Németország beleegyezésével történt.

A külpolitika minden fejlődése oda mutat, hogy annak ez idő szerinti vezére Bismarck, azt a célt tartja legelsőnek, hogy az öreg Vilmos császár öreg napjait ágyúörgés ne zavarja, ennek érdekében mindent megtesz, a legnagyobb diplomáciai zsenialitással keresztül vitt tervek egész láncolata működik ezért, — hogy mily sikerrel, azt tudjuk. Az ő keze nélkül nehezen élte volna át Európa csak az utóbbi éveket is puskaropogás nélkül.

A bolgár államcsínyre is — ez kétségen felül áll — azért adta a két szövetséges nagyhatalom a szankciót, hogy a béke időlegesen biztosítottassék. Oroszországnak óriási kompenzációk adtak ugyan, megnyert — kardcsapás nélkül — egy országot, de azért Bismarck s Ausztria-Magyarország felelnek, hogy a cár hamarjában még sem meri majd elére állítani a kérdést. Inkább odaadjuk Bulgáriát, mintsem a keleti bonyodalmakat napirendre engedjük hozni. Később történjék akármi, csak ha ma béke van. Ez a cél. Ezt el is érték.

Különös szerencséje van Oroszországnak diplomáciai téren; az utóbbi időkben egyik győzelmet a másik után aratta, s a napirenden levő kérdésben is határozottan lefőzte — habár akaratlanul, mert nem az ő műve volt — egész Európát. Bismarck inszenizozta az egészet az orosz javára. Ennyit kell Európának eltérni az időleges békéért.

De ugyan ki és mi az az Oroszország? Valjon van-e oka az egész Európának tőle rettegni? Tudományban, erőben, harcászatan annyira biztos-e győzelme egyesült ellenségei felett, hogy ezek lépésről-lépésre megadják magukat?

Nem hiszük! A dolog lényege, nézetem szerint, ott fekszik, hogy azon esetekben, melyek a keleti bonyodalmak kitörését lehetővé tehetik, elkövetnek minden lehetőt, hogy a kérdés éle elvételessék; a kérdés elére állításának elkerüléséért készek mindenre, sokszor nagy engedményekre is.

Az öreg Bismarck látnoki szelleme érzi, hogy ez sokáig így nem maradhat, de nem akarja hogy urának életében történjék valami.

Az a jelszó, hogy csak Anglia kapta meg a puccert önámítás; Oroszország jót nevet a markába az ilyen enunciaciókra, s tudja, hogy se jöttem, se láttam, csak győztem.

Valjon Oroszország saját diplomáciája ügyességének, vagy a többiek ügyetlenségének köszönheti sikereit?

De hagyjuk ezt el. A tény az, hogy a szilárd, férfias jellemű Sándor fejedelem, ki seregét annyi csatából vezette ki diadalmasan, Oroszország által, a közepurópai nagyhatalmak beleegyezésével, saját alattvalói szereplésével, kik a legnagyobb hállára lettek volna kötelezve — s ez a legcsunyább a dologban — detronizáltatott.

Magának e ténynek s okainak kifürkészésével foglalkozni nem akarunk, csak három kérdéssel, melyek ez alkalommal önkénytelenül is előtérbe nyomulnak, szeretnénk röviden foglalkozni.

Ausztria-Magyarország s különösen Magyarország ügyei hogy állanak? Meg van-e a jelenben óva a béke? Mit lehet a jövőre következtetni.

Hogy a jelen eseményt illetőleg meg van-e óvva a béke, arra már megfeleltünk. S ha már így áll a dolog, csak az a főkérdés mily időre.

Atelett már rég nem vitatkoznak, hogy a keleti kérdést másként, mint fegyverrel, megoldani nem lehet. Ma még nincsenek erre elkészülve! Ha tehát oly hosszú időre van a béke biztosítva, hogy ez alatt mi is készek lehetünk, s a viszonyok kedvezők lesznek, ugy Ausztria-Magyarország szempontjából még megengedhető az Oroszországnak adott kompenzáció, de ha ez nem áll, ugy a követett politikának neve: öngyilkos.

Mi itt megvagyunk arról győződve, hogy Oroszország hatalmának nagyobbodása mindenestre lépés az ügy véglegzése felé.

És itt a főszerep nekünk jut. Ne játszék hát Ausztria — inter parenterium mondvá — Magyarországgal a hadsereg kérdésében, mert bizonyos itt lesz az idő, midőn az egyetértésre, mindkét ország érdekében, nagyon is nagy szükség lesz.

Oroszország politikája a Balkánon mindig offenzív volt s lesz, Ausztria-Magyarországé defenzív.

Abban a pillanatban, amidőn az offenzió átlépi a határt, a defenzívnek is változni kell.

Hát Magyarország mit nyert Oroszország befolyásának nagyobbodása által? Megnyerte-e azt, hogy testületileg is közelebb került a panszláv áramlathoz; állása sokkal exponáltabb lett, jobban ki van téve az izgatásnak s bujtogatásnak. Résen kell lenni!

Azután meg jól kell vigyázni, mert szövetségesünk, Szerbia, mellé is került az orosz, s bizonyára arra is ki fogja vetni a hálót, ott is jobban fog működni a rubel.

Félre téve azonban a következtetéseket s kombinációkat, azt — mit már mondtunk — ismételnünk kell, hogy az utóbbi események az ellentétek lassú és természetes kiélesedését nem hátráltatják, sőt igen sokban elősegítik.

És mindezekkel szemben mi a célja az Osztrák-Magyar monarchiának? Annak idején erősnek s késznek lenni. S hogy éri ezt el? Ha mind Ausztria, mind Magyarország állami- lag teljesen consolidálva lesz. Ne gondolják, hogy erős magyar állam nélkül is harcba lehet menni. A béke éveit nem rövidlátó civódások, hanem a közös érdekek kiművelése, töltsé be. Ne legyünk struccok, értsük meg egymást, a mi egyenetlenségünkön, legnagyobb ellenségünknek van oka örülni, az halászik ekkor a zavarosban s csak is mi veszítünk. Ha megértjük egymást, meg van a fél győzelem.

És ha nem hozza meg a közel jövő az ágyúörgéseket, ha akkorára Bismarck és Vilmos császár se lennének életben, életben lesz-e ugy, amint most van — ily nagyságban s erő-

ben — szövetségesünk a nagy Németország? Hátha magunkra maradunk?

Mindez nem légből kapott következtetés, mellyel szintén számolni kell.

Csak vállvetett erővel leszünk képesek elkerülni a veszélyt, csak ugy lehet osztályrésünk a dicsőség.

Baloghy Ernő.

Igazságügyünk reformjai.

Lokus kommunisoknak tetszenek már időszakonkénti felemlítései igazságügyünk hiányainak; valami elcsépelet dolognak látszik újra, meg újra magánjogi törvénykönyvet sürgetni, a bünvádi eljárás kodifikálását, az ügyvédi rendtartás módosítását nélkülözhetlennek feltüntetni . . . stb. mégis lehetetlen fel nem eleveníteni olykor-olykor azokat a panaszokat, melyek az igazságügyi gépezet működése közben mutatkoznak s melyek nem annyira nagyobb szabású s koncepcióju reformok, mind inkább kisebb körű javítások által orvosolhatók.

Addig is, mig eldől a vita, a jelenlegi rendszer védői s a szóbeliség behozatalának pártolói között, mig törvénykezésünk újabb alapokra nem lesz fektetve: vannak hiányok, melyeket előbb kell pótolni.

Egyiknek vagy másiknak célszerűsége felett vitatkozni nem célunk most, de annyit valószínűnek tartunk, hogy végre is az anyagi jog fog az alaki felett győzedelmeskedni. Azt nemcsak a humanitás, de a modern törvénykezési politika követelményei is sürgetik, hogy a jelenlegi, ugyszólván az alakszerűsége fektetett rendszer, helyet engedjen egy magasabbnak, hol az igazságnak, emberi számítás szerint, lehető legperfektebb kiderítése jobban kivihető, mint most. De igazságügyünk nem csak ez irányú változtató újításainál küzd e két elem egymással, illetve szorul le a befolyás teréről, az utóbbi az anyagi igazság javára: hanem a kisebb módosításoknál is a liberalis törvényhozó okvetlenül e célnak kell áthatni. A rideg formalitások helyett a valóság precízebb megállapítása lesz mindinkább a törvénykezés maximája.

Áll ez, ami a formalitást illeti, különösen a polgári törvénykezést illetőleg.

Erről azonban ezuttal szólni nem akarunk s csak a bünygyi törvénykezésre szeretnénk egy pár szóval reflektálni.

Az már megvitatott álláspont, hogy törvénykezésünk nem igen gyors s az is tudvalevő, hogy ezen segíteni első feladatai közé tartozik a kormányhatalomnak. Két egymással összefüggő oka van, a többek között ezek: a felebbvitel körüli hézagok s a bünygyekben a néha túlságos hosszú vizsgálat. Rég sürgetik a királyi táblák decentralizációját, mint egyik orvosságát, különösen a polgári ügyekben előforduló hosszadalmasságnak; hogy vannak, akik a decentralizáció rögtöni kivitelét lehetők nem tartják, annak oka az, hogy ezt csak a szóbeliséggel kapcsolatban tudják elképzelni. Szólni akarunk inkább az utóbbiról.

Ma már annak az elvnek szeretnek hódolni, hogy inkább száz bűnöst elereszteni, mint egy ártatlant elítélni. Humanitarius szempont az uralkodó. Még a bitófát is ki akarják nálunk szoritani, eltekintve attól, hogy a fegyencekkel való, a kinzást vagy sanyargatást teljesen kizáró, humanus bánásmód szüksége Európaszerte el van ismerve. És ez egy bizonyos fokig igen helyes is s a liberalis XIX. századhoz teljesen méltó.

Az is kétségen felül áll, hogy a bünygyek okainak lelkiismeretes kiderítésénél s az ítélelhozatalnál, legfontosabb s legnehezebb feladatuk van az elsőfokú fórumoknak, azért szükséges is, hogy itt oly elvek uralkodjanak, melyek az igazság kiderítésére legalkalmasabbak.

Két rendszer dívik itt, a nyomozó és a vádelvi. Az első sötétebb idők marad-

ványa. Az inkvizitorius eljárásnak hívei nincsenek ma már s a bűnügy kiderítésének biztosítékát már nem ebben találjuk.

Ha elismerjük, hogy a humanizmus minden inkvizíciót kizár s elfogadjuk azt, hogy az első fokú fórumoknak jut a legfontosabb szerep a bűnügyek eldöntésénél, úgy nem felesleges e tekintetben annak kivitele, hogy az első fórumok e fontos feladatuk teljesítésére képesek legyenek.

Szükséges, hogy a vizsgálat hosszúra ne nyúljon, ohajtandó, hogy ennek hatása az ítélethozatalra megtalálja a maga korrektívumát, hatáskörét átleníni sohase próbálja.

Ha hosszadalmas a vizsgálat, úgy az egyrészt inhumanus, másrészt elveszti a társadalomra gyakorolható képes hatást; ha a vizsgálatot ismerjük el olyannak, amiből a tényállásra teljes biztossággal következtethetünk, ha ezentul másra nincs szükség, ha a tényállást a vizsgálat által kiderített adatokkal ellenkezőnek nem képzeljük, úgy több hatalmat adunk annak kezébe, mint a mennyit kellene, úgy csorbítjuk azon aktust, mely tulajdonképpen hivatva van az ügyet véleglezni, kisebbitjük fontosságát a végtárgyalásnak. Ezt pedig tennünk nem szabad.

A végtárgyalások széles alapu menete s mindent felölő szemléltetései sokkal biztosabb alapot nyújtanak, mint a sokszor igen hiányos vizsgálat. A bírói judicium, melynek az ítélethozatalnál egyedül van helye, itt nyilatkozik teljes mérvben; a bírói bölcsesség, mely az ügyet méltányosan intézi el, itt nyer tért, itt kell tehát mindannak megtörténni, ami az ügy szakszerűen alapos felderítéséhez szükséges.

Aztán meg a hosszadalmas vizsgálat eredménye, az inhumanitás mellett sokszor az, hogy a tényállás kiderítéséhez okvetlenül szükséges individuüm alkalmas pillanatban szabadságát ügyes furfanggal magamagának megítéli.

Felismerték ennek szükségét az első fokú fórumok s igen sok helyen ez értelemben is működnek.

Úgy a polgári ügyekben való törvénykezésnek, mint a bűnügyek elintézésének lassúnak — s ezért nem szakszerűbbnek — lenni nem szabad.

Elvesztik ekkor hatásukat úgy az egyénre, mint a társadalomra, s úgy az állam érdekeit képező igazságosságot, mint az egyén érdekeit csorbítjuk.

A gép, ha túl gyorsan működik, felületlen munkát végez, de ha az ellenkező végletbe esik, úgy teljesen munkaképtelen!

Ha a gép minden része teljes erővel s úgy végzi feladatát, ahogy azt a modern igazságszolgáltatás elvei megkövetelik, ha nincs anyagtorlódás, úgy minden rendjén lesz.

Nemcsak nagy reformok szükségesekek, ezeket, ha papíron meg is csináljuk s nem alkalmazzuk, mit sem érnek; hanem a gyakorlati, lelkiismeretesen pontos alkalmazás is egyik fő kelléke a jó igazságszolgáltatásnak.

Hála Istennek Magyarországon, ha eljön az idő, meglesz az iniciativa a reformra s meg van az erő a kivitelre is, meg van az erő igazságügyünknek felvirágoztatására. Dr.

Hírek.

A magy. kir. igazságügyminiszteriumnak 26300.—86. sz. a. kelt rendeletével a titeli és szabályi kir. járásbírók a pancsovai kir. törvényszék kerületéből az újvidéki kir. törvényszék területéhez csatolható, tekintve, hogy az újvidéki kir. törvényszék területén működő ügyvédek a szabaddíj ügyvédi kamara fenhatósága alá tartoznak: dr. Básztyics Pál szabályi és Vucsetics Zsárkó titeli ügyvédek, a temesvári ügyvédi kamara lajstromából kiltöröltettek.

Az apatini járásbeli községek segéd- és kezelőszemélyzete kérvényt nyújtott be a megyei törvényhatóságokhoz, melyben kérik évi fizetésüket 500—600 forintban és lakbérüket pedig 50—60 forintban megállapítani.

Értesítés. A zombori állami főgymnaziumban a beiratás f. hó 29., 30. és 31-én délelőtt 8 órától 12-ig fog eszközöltetni. A javító vizsgálatok ugyanezen napokon délután 3 órakor fognak megejtetni. A tavali tankönyvek, az 5-ik osztályu görög nyelvtan kivételével, egytől egyig további használatban maradnak. A tanévet megnyitó ünnepélyes „Veni sancte” szeptember hó 1-én 9 órakor a róm. kath. templomban fog megtartatni; az előadások rendszeresen szeptember hó 2-án veszik kezdetüket. Kelt Zomborban, 1886 aug. hó 24-én. dr. Margalits Ede, h. igazgató.

Költségvetés. Bács-Bodrogh megye 1887. évi költségvetési előirányzatának főkimutatása. Kiadások: Tiszti segéd- és kezelő személyzet fizetése 101,210 frt. Tiszti segéd- és kezelő személyzet melléjárulékai 23,380 frt. Szolgaszemélyzet bérfizetése 13,180 frt. Szolgaszemélyzet melléjárulékai 4,099 frt 10 kr. Szolgabírói hivatalhelyiségek bérletére 1,650 frt. Irodai szükségletek, fűtésre és világításra 12,176 frt 50 kr. Utiköltségek és napidíjak 1,500 frt. Megyei épületek tisztogatása s jókarban tartására 2,480 frt. Egyéb dologi kiadásokra 925 frt. Előre nem látott költségekre 1,823 frt 69 kr. Összesen 162,424 frt 29 kr. Bevételek: Törvényhatóságok kamataiból 172 frt 03 kr. Hozzájárulási összeg a m. árvászekéktől 7,452 frt 26 kr. Állami javadal-

mazás 154,600 frt. Számadási tértímenyekből 200 frt. Összesen 162,424 frt 29 kr. Kelt Zomborban, 1886. évi augusztus hó 26-án. Karácson Gyula s. k., főjegyző Szalai Károly s. k., főszámvevő. Az 1887. évi ilykép összeállított, elfogadásra ajánlott, s az 1886. évi XXI. törvények 17-ik §-a értelmében 15 napon által, azaz augusztus hó 28-tól bezárólag szeptember hó 11-ig a megyei közigazgatási számvevősnél közszemlére kiteendő költségvetési előirányzatnak főkimutatása, a megyei bizottság minden egyes tagjával oly megjegyzéssel közöltetik, — hogy a költségvetési előirányzat a legközelebbi évnegyedes közgyűlésen fog tárgyalatni, és hogy az ellenében netán teendő észrevételek, a közgyűlést 5 nappal megelőzőleg adandók be. Bács-Bodrogh megye állandó választmányának 1886. évi augusztus hó 26-án tartott üléséből. Sándor Béla s. k. főispán, mint az állandó választmány elnöke.

Apatin a napokban — írják nekünk — igen ritka ünnepélynek volt színhelye. E napon Aman József tekintélyes polgár kezdeményezésére arató-ünnepély lón rendezve, mely következő sorrendben folyt le: Az ünnepélyben résztvevők e napon délután a „Zöld-kert”-hez címzett vendéglő helyiségeiben gyűltek össze, honnan következő sorban indult el a menet: elől 8 lovas, utána egy 60 éves földműves zászót vive; ezeket követték az ugynevezett „Mária-leányok” fehériben öltözve kalász-koszorúkat és koronát tarva, nyomban utánok jött 104 parasztfü és leány buzakalászzsal ékesített kasza, sarló, villa és gereblyével, alkalmi énekeket zengedezve. Ezek után a tüzoltó-egylet zenekarával, elől Aman József, mint a tüzoltók elnöke, díszmagyarban, jobbról-balról földműves gazdáktól körülvéve. A menetet mintegy 3000 néző és kíséző zárta be. A merre a menet haladt, a házak fel voltak lobogóva. A menetet 2 órakor indult el a „Zöldkertet” a városház utján keresztül, a városházánál megállott, hol az elüljáróság és a képviselő testület ünnepélyesen meglőnek hívta, kik a menethez csatlakozva, a templomba vonultak be. A templomnak minden zuga megtelt, sokan kiszorultak a hely szűke miatt. Maga az ünnepély főrendezője is csak nagy nehezen jutott a szekrestény kerestül a templomba. Itt fő. Puck István helybeli plébános lélekemelő alkalmi sz. beszédet tartott, melynek hatása sokáig fog élni a hallgatók keblében. Ezt követte az ünnepélyes „Te Deum” az Eggek Urának hálát adandó, hogy annyiszor fenyegetett községünket mindenféle elemi csapástól megoltalmazta. Az isteni tisztelet után a menet a fútoán tért vissza a „Zöld kertbe”, hová már most 20 kr beléptidij mellett szabad volt a bemenet. Úgy a tágas termek, mint künn a szépen kivilágított kert telve voltak vendégekkel; két zenekar felváltva mulattatta a közönséget. Efelőkor a menetben használt tárgyak lőnek kisorsolya. A beléptidij és sorsjegyekből fennmaradt tiszta jövedelem 200 frt a tüzoltó-egyletnek adatott át. Hála és elismerés a tervező és főrendező, nem különben a rendező és közreműködőknek, hogy ily kellemes napot szereztek nekünk. Sajnos, hogy ezen tisztán magánjellegű ünnepélynek bizonyos ellenzéki korifeusok politikai háttérrel szeretőnek tulajdonítani. Lehet, hogy honboldogító lázas álmaik közepette kieszelt rémlátások reájuk nézve mulattatók, de mi — akik testtel szívvel az ünnepély résztvevői voltunk — csak számalmas mosolylyal vettünk tudomást arról, hogy mekkora veszedelem (?) környékezett bennünket az alkalommal.

Eljegyzés. Streliecky Antal bajai kir. aljárásbíró jegyet váltott Pécsétt Visy R. kisasszonnyal, Visy János nyugalmazott tisztartó kedves leányával.

Tüzesetek. Új Szivacról írják: Nem mulasztatom el, hogy e lap hasábjain is nyilvánosságra ne hozzam derék polgártársainknak dicséretes önteláldozását és buzgóságát, melyet egyes tüzesetek alkalmával a bős elem elnyomásában tanúsítanak. Innen van, hogy évek óta alig volt községünkben oly tüzeset, melynek 1—2 háznál több is esett volna áldozatul. Folyó hó 22-én is úgy reggeli 8 óra tájban a harangok vészkonngsai tüzet jeleztek, mely Wikkert Péter helybeli jómódú gazda udvarában ütött ki. Az udvarban összerakott nagy asztag szalma és széna már lángban állott, mikor a helyszínre értünk s a szél csakugy szórta a közeli házak tetéjére a tüzes üszköket. De lakosságunk is talpon volt s derekasan láttak hozzá a tűz oltásához. Egy órai lázas munka után, sikerült a tüzet annyira lokalizálni, hogy tovább nem terjedhetett. Azonban alig jöttünk vissza s a lakosság alig hogy megnyugtatta hazatért, már ismét a szél fúvásának ellenkező irányában roppant lánggal égett Hetteszheim Jakabnak 4—5 lakó által lakott nádfedelű háza. A szél csakugy esomónként hordta az égő nádat. A veszály mindinkább nagyobbodott, mert a szél is nagyobb mérvben kezdett fújni. A tűz már-már átesapott a szomszédos házra is, midőn a mindenfelől összefutott nép eloltotta a tüzet.

Legyőzött vívómester. Szegeden: Benedek Gyula szabadkai és Hartl bécsi udvari vívómesterek közt vasárnap az új-szegedi népkertben végbement mesteri mérkőzésnél erős küzdelem után Hartl 12 touche-sal kilenc ellenében Benedeket legyőzte. A versenyen díszes közönség volt jelen. Hartl rokonszenvesen megéljeneztek.

A vasutak és vízjogi törvény. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatóságokhoz, melyben tekintettel arra, hogy egyes törvényhatóságok alispánjai az 1885. XXIII. t. c. 189. §-ban foglalt határozmányok végrehajtása céljából kiadott hirdetményekben a vasutársulatokat is felhívták, miszerint a vízi műveikre, valamint a vízhasználati jogosítványaikra vonatkozólag az engedélyt a vízikönyvbe leendő bejegyzés végett mutassák be; minthogy továbbá kérdés merült fel az iránt is, hogy a vasutakon, továbbá az állami, törvényhatósági és községi utakon levő hidak és át-ereszek, vagy az azok építése céljából létesített vízmunkálatokra vonatkozó engedélyk is bekövetelendők-e s a vízikönyvbe bejegyzendők-e? — tudomás és ahhoz alkalmazkodás végett értesíti valamennyi törvényhatóságot, hogy a vízjogi törvény VIII. fejezetének határozmányai a most felsorolt vízmunkálatokra és vízhasználatokra nem alkalmazandók. Ugyaníly rendeletet intézet a miniszter valamennyi kir. állam-építészeti hivatalhoz és vasúthoz.

Fémváltó pénzálladék. Az 1886 ik évi második negyedében vert forgalomba bocsátott és készletben maradt fémváltó pénz álladéka hivatalos kimutatás szerint következő: Az első negyed végig vertett ezüst-váltópénz: 28.947,718 db husz krajcáros és 11.100.000 db tizkrajcáros; rézváltópénz: 3.099,298 db négy krajcáros, 104.495,634 db egy krajcáros és 2.400.000 db fél krajcáros; A második évnegyed végéig vertett: 1.348.705 db egy krajcáros; a körmoői m. kir. pénzverő hivatal készlete 1886. június végéig 13.114.000 db egy krajcáros és 202.000 db félkrajcáros. Forgalomba volt az évnegyed végével 28.974,718 db husz krajcáros, 53.050,564 db tiz krajcáros, 3.099,298 db négy krajcáros, 92.730,339 db egy krajcáros és 2.198.000 db fél krajcáros; összesen 12.162,265 forint 31 krajcár értékben.

Feketehegyen az ott létesítendő kisdud-óvó javára f. hó 17. rendezett műkedvelői előadás alkalmával tiszta bevételként 40 frt adatott át a kisdud-óvó alapkezelőjének. Ez összegből a felülfizetés 20 frt 80 kr., mely felülfizetések ez úton közszónettel nyugtattatnak. Felülfizettek: Szeghegyről Friedman Mór 40 kr, Schaffer Samu 10 kr, Engelsberg Benő 20 kr, Engisch Frigyes 10 kr, Szabad-árol Kovács Emilné 1 frt, Kuláról Schwartz Márk 1 forint 70 kr, Új Szivacról Gera Paula k. a 1 frt, Cservenkáról Kniezel Frigyes 20 kr, Zomborból Kozma László 2 frt 80 kr, Mráz Zsigmond 20 kr, Újvidékről Jójárt János 1 frt, Szettamásról Róthfuchs Ignác 20 kr, Feketehegyről Adám Ignác 40 kr, Schaffer Mór ifju 40 kr, dr. Reisz Fülöp 40 kr, Schwartz Adolf 1 frt, Molnár Miklós 80 kr, Szilády János 1 frt 20 kr, Trepák János 1 frt 10 kr, Stark Ármán 30 kr, Erdős János 50 kr, Pál József 50 kr, Köhn Adolf 40 kr, Kern Lajos 1 frt, Bakay Károly 50 kr, Vajányi Gyula 1 frt 20 kr, Kohlenberger Pál 1 frt 20 kr, s Új-Verbászról Rumpf János 1 frt. Ezen szép eredményen felbuzdulva, az ifjuság új előadásra készül.

Szabadkán e hó 21-én Schuler Antal főfelügyelőnek, a m. kir. áll. vasutak szabadkai üzletvezetőjének tiszteletére, a szabadkai üzletvezetőség hivatalnokai kara által rendezett banketten, Stelzel Frigyes m. áll. v. főmérnök, ezeltől 7 évvel Gomboson a vasutak adakozásából létesített elemi népiskola javára 82 frt 28 kr. gyűjtött rövid tiz perc alatt. A nemeskeblű adakozókat, kik hazánk eme határszéli magyar védbástyáját adományokkal támogatták és támogatni ígértek, Láncazy Jenő kompátkelési mérnök, az iskola jelenlegi igazgatója, mint a népművelődés és magyarosodás lelkes pártfogóját fölköszöntötte.

Értesítés. A zombori róm. kath. iskolaszéknek f. évi augusztus 24-én tartott ülésében határozatott, hogy a beltéri és külvárosi iskolákban, mindegyik saját iskolai helyiségében az 1886. évi tanévre a beiratások f. évi szeptember hó 1-5. 2. 3. 4. és 5-ik napjain tognak eszközöltetni. Szeptember 6-án pedig 1/2 8 órakor az ünnepélyes Veni Sancte után, a rendes előadások fognak megkezdetni.

Hódsághon f. hó 22-én az ottani ifjuság műkedvelői előadást rendezett, mely nagyszerű sikere által a nagyszámu közönséget annyira elragadta, hogy nem mulasztatjuk el azt hirlapilag is megörökíteni. Szünet került „A titok” című vígjáték egy felvonásában. Az előadásban részt vettek: Trischler Irma, Rausch Margit, Trischler Etelka és Schuhmacher Aranka kisasszonyok. A véget nem érő taps eléggé bizonyítja, hogy a siker mennyire ragadta el a közönséget. A szini előadás után tabló következett, a hit, remény és szeretet bemutatásával, melyben részt vettek: Korény Vilma, Rausch Irén, Rausch Margit, Schuhmacher Aranka, Trischler Etelka, Trischler Irma és Trischler Paulina kisasszonyok. A tabló Korény Béla és ifj. Rausch Antal által rendezett bengáli tűz kivilágítása mellett mutatott be. Nem kevesebb elismerés illeti Winkle Erzsébet kisasszonyt, ki a rendező nehéz szerepét vállalta magára; kitartását valóban siker koszorúzta, mert különösen neki, Trischler Irma és Rausch Margit kisasszonyoknak volt köszönhető ez a kellemes és szórakoztató estély. A tabló tartama alatt Winkle Erzsike k. a. a citera bájoló húrjait pengette.

German tisztességstudás. A németországi józanabb elemek már is restelleni kezdik a müncheni és berlini visszautasító határozatokat, melyekre legtapraesettebben a kassaiak fel-lettek meg a „Nem illik” megküldésével. Annál feltűnőbb, hogy a bécsi sajtónak az a része, mely az osztrák-németiség képviselőjeképp gerálja magát, mennyire felhasználja az alkalmat, hogy bennünket gyűlöletes színben tüntessen föl. Így a „Deutsche Zeitung” egyik legutóbbi száma hoz egy epés tollal írott cikket, mely a délmagyarországi németek elnyomatásáról szól, — perze a leggyűlöletesebb pártszemvedély hangján. A kérdéses cikknek reánk vonatkozó része a következőképp hangzik: „Nemrég egy ősnémet bácskai falu ünnepelés százéves születésnapját. Ezernyi német vett részt abban, hanem azért magyar emlékiratot osztogattak szét és magyar beszédeket tartottak. Az emlékiratot Schmaus községi jegyző szerkesztette, az ünnepi beszédet Schiek járásbíró (?) ... tartotta. És az aztán tartott bankett alkalmával egy magyar (Riez György) oly vakmerő volt, hogy pohárköszöntőjében azt mondotta: „A németországi németek aggodnak a magyarországi németesség miatt és egyleteket alapítanak annak védelmére; óhajtom, hogy legyen közülük egy-néhány jelen, hogy meggyőződést szerezzen arról, hogy a németiség Magyarországon nemcsak, hogy tenáll, hanem még virágzik, fejlődik is.” Ezt a pohárköszöntőt siri csenddel fogadták, mert bármilyen jellemtelenek is a német renegátok Dél-Magyarországban, — ez még nekik is erős volt. Igen, a németországi német nép aggodik a magyarországi németesség miatt, de van is oka rá!”

Nem akarjuk a németországi német sógorokat annyira megtisztelni, hogy e tendenciózus valótlanúság cáfolatába bocsájtkozzunk, csak afölötti csodálkozásunknak adunk kifejezést, hogy az a schulverinosizű spiszbünger, aki az itteni németek üldözötését — egész a Deutsche Zeitungig feljuttatta, miért nem panaszolja azt a magyarországi sajtó utján? Mert akkor alighanem etetnék meg vele rémlátó panaszcekkét — maguk az itteri németek.

Árverés. Adler Ignác moholi lakos 2856 frt 8 krra b. ingatl. okt. 30. Zenta.

Értesítés. A helybeli izr. népiskolában a beiratások a jövő tanévre f. hó 30. és 31-én d. e. 8-tól 11-ig és d. u. 2-től 4-ig fognak eszközölni. A tanév szept. 1-én veszi kezdetét.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1883-ik évi 44. t. c. 30. §-ának értelmében 1884. — 1886. ik évek tartamára megalakult egyenes adófelszámolási bizottság a III-ad osztályú kereseti adónak, továbbá a nyilvános számadásra kötelezett egyletek és válatok üzleti adójának 1886. évre elsőfokulag eszközölt megállapítása ellen beérkezett felebbesések felett a megyei székházban (újépület balszárny II. emelet 1-ső ajtó) a tárgyalást f. évi aug. hó 16-án az újdíeki kir. adóhivatali kerületből beérkezett felebbesések elbírálásával, s folytatódhat minden nap vasár- és ünnepnapokat kivéve, reggeli 8 órától kezdve a megállapított sorrend szerint, — a bajai, zentai, ó-becsei, szabadkai, kulai, palánkai, végül a zombori kir. adóhivatali kerületből beérkezett felebbeséseket fogja tárgyalás alá venni Zomborban, 1886. aug. hó 15-én. A tanács.

Protestáns autonomia és a sajtótervény. A nem rég felépült újdíeki evang. templom felszentelése alkalmából egy Reinecke Fuchs aláírással ellátott szatirikus költemény jelent meg, — írják a Pesti Hirlapnak — melyben a pánszlávoknak ezen építkezésnél tapasztalt élmessége volt gúny tárgyává téve. Az esperes Belohorszky azon feltevésből indul ki, hogy az illető költeménynek szerzője Stelzer Frigyes kiszácsi evang. lelkész, — vádat emeltetett ellene s az esperesség ennek alapján nevezett lelkészt jegyzőkönyvileg megróta s Belohorszky esperest a templom építése körül szerzett érdemeit kiüntetés végett a koronának ajánlani határozta. Ezen eljárás ellen most a megrovott lelkész egy „személyes kérdésben“ cím alatt megjelent nyílt levélben tiltakozik. Arra hivatkozik, hogy az 1848. évi XVIII. t. c. értelmében sajtóvétségek felett csak esküdtszék ítélhet. Különbösen pedig Belohorszky esperest hazafiatalansággal vádolja. Többi között azt mondja róla, hogy a Gusztáv Adolf egyetemen a majnai Frankfurtnak tartott közgyűlésén a magyarokról annyira a németek szájaize szerint beszélt, hogy a jelenlevő Czeikus tiszai püspök ezen szavakra fakadt: „Ennek az embernek nincsen szegényezete, ha kerületbeli esperes volna, rögtön felfüggeszteném.“ Azonkívül az esperesség és gyámintézet tudta nélkül két ezer folyamodványt röpített Németországba, melyben az újdíeki szegénységét, a németek könyörületességének felkeltése céljából, megragadó színekkel ecseteli.

A primás tragédiája. Zentán Balázs Károly cigányprimás beleszeretett a szép Bindis Tacába. Mint-hogy lagzira nem tellett pénz, a leány anyja összeadta őket maga; hadd éljenek együtt, míg meg nem keresik a lagzira való pénzt. Így éltek örömben és boldogságban jó ideig, midőn egyszerre csak az anyának eszébe jutott, hogy a szép Tacát hazaviszi. Ezen aztán a cigány primás annyira elbűsulta magát, hogy öngyilkossággal akart véget vetni életének. De megmentették. Hancu a primás egyre szomoróbb lett. Vasárnap reggel Hatala András városi rendőrtől forgópisztolyt kért kölcsön s elment Bindis Tacáékhoz. Csalogatta a szép Tacát, jöjjön vissza hozzá, nélküle nem élhet; de a leány kérlelhetlen maradt. Ekkor megfogta a leányt s e szavakkal: „Ha a földön nem lehetünk egymásé, egyesüljünk a tulvilágon“ a leányt keresztül lötte. A másik lövést saját fejének irányozta. A lövések hallatára összefutottak a szomszédok a szobába, hol a leányt már meghalva, a fiút pedig vérében fetrengve találták. Azonnal értesítették a városi alkapitányt, a kórházi orvost, kik a sebesültet a kórházba, a halottat pedig a temető halottas házába szállították. Balázs még annyira tudatlan volt, hogy a fölvetett jegyzőkönyvet is sajátkezűleg írta alá.

A sztanisicsi derék csendőrök elfogták azokat a rabló cigányokat, kik a múlt héten az őket kísérő futtató csendőröket megkéselték. A cigányoknak töltött puskát, revolvert és nyole lopott lovat találtak.

Műkedvelői előadás. Ó Szivacon az ottani szerb műkedvelők f. hó 29-én, az ó-sziváci kisdéd-óvá javára színelőadással egybekötött zártkörű táncvignálmat rendeznek. Színre kerül: „A cilinder“ című egyfelvonalos vígjáték. Irta Straity György Személyek: Jusztin ügyvéd Györgyevits Sz. Mara leánya Majszky J. k. a., Milica fogadott leánya Petrovits J. k. a., Andria gyakornok Jusztinnál Theodorovits D., jegyző Jusztin jó barátja Györgyevits D., Vása kereskedő Jusztin jó barátja Theodorovits Zs., Tyira póstamester Jusztin jó barátja Milasinovits Gy., Makrena Vászo felesége Majszky Z. k. a., Szatana Tyira felesége Györgyev J. k. a., Jován, szolga Jusztinnál Majszky Gy. A felhívzések eltagadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

Szűkkeblőség. Petrovosszellő község folyó évi augusztus 24-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy az adai földmivelő iskolánál levő alapítványi helyét a jövőre nem tartja fen, illetve nem újítja meg, az ezen alapítványi hely fenntartása érdekében pénzbeli adományát. Ugyanezen gyűlésen határozatba ment, hogy a célszerűnek bizonyult Zanics-féle rendőrség helyett a község újból a felelős örendintézményét állítsa fel. Profétai ihlettség nélkül megjövendölhetjük, hogy ez az intézkedés meg fogja magát bosszulni.

Eszküvő. Pártos Gyula budapesti műegyetemi magán-tanár és műépítő, városunk szülőtte, e hó 25-én vezette oltárhoz Ferrarában Bartolucci Viktória kisaszonny. Az esketést Kanyurszky György végezte.

Új gyógyszerár. A Parahyton ujonnan felállított gyógyszerár e hó 23-án lett a közforgalomnak átadva.

Petrovosszellőről írják: Nem lesz talán egészen érdektelen, ha e becses lapok hasábjain önkéntes tüzoltó egyesületünk javára rendezett műkedvelői előadásnak lefolyásáról pár sorban megemlékezünk. Szívesen teszem ezt, mert derék tüzoltóink által rendezett előadás fényesen kiállotta e téren is az első tüzpróbát. Az eredmény várakozáson felüli és minden tekintetben sikerültnek mondható. Bizony mondom, hogy mienknél jóval népesebb községnek is diszére válnék oly látogatott szép közönséget produkálhatni, aminőt akár a műkedvelői előadás, akár a színelőadás látunk. A lá-

togatók számát túlzás nélkül 300-on felül tehetni; oly szám ez, melyet eddig Petrovosszellőn még semmiféle mulatság egyívé nem hozott. És eme fényes eredményért az érdem első sorban az ó-becsei tüzoltókat illeti meg. Az ó-becsei tüzoltó kar volt oly nemeskeblű, ilősb tesvérhez ilő szívvelyes készséggel, az előadás előtt egy nappal kézbesített meghívót elfogadva, nálunk tesztületileg megjelenni. Mozgalmas nap volt is ez a f. hó 22-ike Abonyinak „A betyár kendője“ című műve és az ő-m-r-t szereplők fellépte már elég ok volt a szokottnál nagyobb élénkségre, megbeszélésekre. Délután 6 óra tájban érkeztek az ó-becsei tüzoltók Gaal ur, az ó-becsei tüzoltók ügybuzgó alparancsnoka vezetése alatt; dob és zeneszó-m-llett vonult be hozzánk a díszes kis csapat. Mondanom is fölösleges, hogy eme bevonulás, illetve megjelenés fokozta az érdeklődést az előadás iránt, s hogy a földmivelő osztály is oly tömegesen kereste fel az előadást, eme körülménynek tulajdonítható. O-Becséről a tüzoltókhoz kívül még számos kocsin úri vendégek is érkeztek; ekként az ó-becsei összes látogatók száma bizonyosan elérte a 80-at. Az ó-becseknek eme sympatikus érdeklődése a petrovosszellői előadás iránt lelkesült érzelmeiket keltett fel bennünk, s ez bizonyára elegendő ok arra, hogy az ó-becsei tüzoltók tiszteletteljes baráti érzelmeink lekötözött zálogát magunkkal vigyük és ifjú tüzoltó testületünkben a baráti kegyeletnek és ragaszkodásnak hálás elismerését visszahagyjuk. Az előadás a róm. kath. kántor fakkal beültetett udvarában tartott, mely az előadás megtartására teljesen alkalmasnak bizonyult, s a nem remélt nagyszámú közönséggel teljesen megtelt. Az előadás elég jól sikerültlen végződött, a szereplők szerepüket kitünően betanulták és nagy sikerrel adták elő; miáltal méltán kiérdemelt zajos tapsokkal, kitörő tetszésnyilvánításokkal részesítették és valóságos virágosóval halmozottak el. Bácskai k. a. (Zsófi) sikerült népdalait többször megújították és valóban művészi előadása tetszésben részesült. Drodzik k. a. szerepét megfelelő érzéssel adta elő; későbbi jelenetben Mihályi Mariska k. a. Kulesárné szerepének sikerdús előadásával nem kevesebb elismerést aratott; Schüssler k. a. az öreg „Boris asszony“ szerepében nagyon jól betalálta magát. A férfiak között említésre méltók Schüssler János és Szatmári József urak; az előbbi „Ferenc agglegény“ szerepét igen jó humorral, az utóbbi „Bandi“ szerepét meglehetősen ügyességgel adta. A többi szereplők is derekasan megállták helyüket. Hát az előadás követő „kivilágos kivirradtig“ tartott feszelen és vig-táncmulatságról megfedekezem? Nem; nem tehetem már a vidéki szépmű iránt érzett tisztelet folytán sem. Jelen voltak: Milassiné, Gaálné unokák, Dörner Lina, Szatmári Gizella, Balaton Iza, Berényi Mariska, Hadnagyev nővérek, Pulay Zsófi Ó-Becséről, Sümegi kisaszonny Zomboriból, Szatmári Mariska Ó Kanizsáról és még több vidéki szépség. A négyest Terék, ó-becsei jófogás rendezte s mintegy 50 pár táncolta. A rendező álfogyhatlan volt az újabb figurák ügyes rendezésében. Végül fölemlítendőnek tartom, hogy a bevétel a 100 forint meghaladta.

Apatiban Kossuth Lajos névpapját — írja levelezőnk — több család és az otthon időző tanuló ifjuság egyrésze kegyeletesen megünnepelte. Ugyanis reggeli 7-kor résztvettek a rendezés hálaadó misében, forró imákat küldve az ég urához, hogy az agg hőst továbbra is ép egészségben tartsa meg. E dícséretes példa bár mindenütt követésre találna.

A bajai esperes-kerület tanítóit e hó 23-án Vaskúton tartották meg 6-szi tanácskozányukat. Jelen volt mintegy 45 egyházi és világi tanfőúr. A gyűlést, melyet nagyszámú Berényi Dániel apát-esperes ur 10 órákor megnyitott, Veni-Sancte előzte meg. A megnyitóbeszéd a tanítókat ügyesretetéről, buzgósa gáról, hivatásuk fontos és nemes feladatáról, s mind-mennyi oly eszközökről szólt, melyek nélkülözhetetlenül szükségesek arra nézve, hogy a tanító a kívánt sikert biztosítsa. Midőn elnök ur az önképzés számtalan eszközéről, különösen az eszm-társításról és eszmeeseréről tett említést, igen helyesen hangsúlyozta, hogy a tanítóknak legbiztosabb önképzési eszközük a tanítótanácskozmányi ülések. Ezek után a gyűlés a következő tárgyerőndben folyt le: 1. Elnök ur a múlt évi gyűlés lefolyásáról vezetett jegyzőkönyvet olvastatta fel. E jegyzőkönyv, mely a múlt évi gyűlés lefolyásának hű képét adta, hitelesített. 2. A gyakorlati előadások kerültek sorra. Itt megjegyzem, hogy a bajai esperes-kerület tanítóit a gyakorlati feltevéseket illetőleg azon helyes szokást hozták be, hogy a gyakorlati előadásokat mindig azon község tanítóit tartoznak tartani, hol különben is a vándor-gyűlést tartatik. Az írásbeli tételeket azonban mindig az elnök ur által felszólított tagok olvassák fel. Ez nagyon helyes és célszerű intézkedésnek bizonyult be, mert így a tanító előadásait a helyi körülményekhez jobban alkalmazhatják, a gyermekeket oda rendelhetik, a tanítást fesztelelenebbül vezethetik, mert így marad az, hogy: „Aki otthon van, otthoniasnak is érzi magát.“ Gyakorlati előadást tartottak: a) Csefkó Amália vaskúti tanító a beszéd és értelemgyakorlatból. A négy világtájt ismertette. Előadásából meglátszott az erélyes és gyakorlott tanító. Előadásának folyékonyasága dícséretet érdemel. b) Bódis D. n. vaskúti tanító a földgömből tartott előadást. Többek helyreigazító hozzászólásai által az előadás kiegészített és jónak nyilvánított. c) Szaute vaskúti kántortanító a természettanból, „A súlyról és nehézségről“ tartott sikerült módszeres felolvasást. Helyesebb lett volna a gyakorlati tanítást végig folytatni és a felolvasást elhagyni, mert csak így lehetett volna az élénk és gyakorlati tanfőúr eljárás módjából valamit eltanulni. Felolvasás megjeleneztetett. Mind-három előadás tanulságos eszmeeserévé fejlődött. 3. A f. évi tanácskozmány következő tétele olvastott föl: „Hogy a népiskolában a terményrajzi oktatás céljának megfelelően, milyen eljárást kell követnünk tanfolyamonként a) a terményrajzi tananyag kiválasztásánál; b) az egyes terményrajzi leckék vezetésénél; c) különösen miként alkalmazhatjuk föl a közép és felső osztályokban az olvasókönyvet a terményrajzi oktatás támogatására?“ E dolgozatot elnök ur felhívására felolvasták Szélig Ferenc bajai, Hervának Ignác bikityi és Dolezsál Ferenc csávolyi tanítók. A dolgozatok szépen,

kimerítően voltak megoldva. A felolvasók meg lettek dícsérve és éljenezve. 4. Az egyházmegyei főtanf-ügyelő ur leirata olvastott föl — Ezen leirata a kerület tanítóinak szorgalmát és buzgalomát emelte ki a múlt évi dolgozatokért, melyek helyes önképzésre vallanak. 5. Elnök ur indítványára Kanyó Ödön bács-újfalusi leégett tanítóárs részére gyűjtést eszközöltetett, mely csakhamar szép eredményt mutatott föl. Hogy mennyi folyt be, azt nem irhatom meg, mert a gyűjtést tovább fogja folytatni Sissák János tanácskozmányi jegyző. 6. A jövő évi gyűlés helyéül Csávoly jelöltetett ki. Ezután elnök ur a gyűlést berekesztette, Pilger Nándor ur pedig a jelen voltakat vendégszerető asztalához meghívta és a legszívesebben megvendégelte.

Az apatini ifjuság szeptember hó 11-ére táncvivalommal egybekötött hangversenyt rendez, melyre az előkészületek már serényen folynak. A dalárdán kívül közreműködésüket a következő hölgyek is biztosították: Bácskai Hermin k. a., Birtl Eteleka k. a., Boldizsár Pálné urölgy és Tarkovits Vilma k. a. Az előkészületekből ítélve, remélhető, hogy a hangversenyt nagy siker fogja koronázni.

Értesítés. Alutirotnak felsőbb helyen engedélyezett és a nyilvánossági joggal felruházott leánynevelő intézetében Baján a jövő 1887. tanévben leánynevelőket teljes ellátásra is felvételnek. Lelkiismeretes felügyeletért és alapos oktatásért szavatosságot vállalok. Francia és német nyelven való társalgás a házban. Értesítések kívánatra bérmentes és ingyen küldetnek. Kérdezősködések vagy jelentkezések f. é. augusztus hó 23-tól szeptember 1-ig kérek. Nitschner Janka, okl. tanító és intézetulajdonos.

Egy tanárviselt ember elvállal a jelen tanév kezdetével kedvező feltételek mellett gymnasiumi tanulókat teljes ellátásra, — megjegyzetük, hogy a teljes ellátáson kívül szellemi támogatásban is részesülnek. Bővebb felvilágosítást szíveségből e lap kiadóhivatala nyújt.

Zombor és a közegészség.

III.

A talaj, a víz és a levegő szoros összefüggésben állnak egymással. A főtényező mindenesetre a talaj; ettől függ kizárólag a víz, részben a levegő. E három közegészségügyi tényező Zomborban a legújabb időkig figyelemre soha sem érdemeltetett. A régibb városi orvosok vajmi keveset törődtek a közegészségügy-tannal; jó állásnak tartották tisztókat, a vele járó követelményeknek azonban eleget tenni elmulasztották. Tudunkkal dr. Pavlovics volt az első, aki gondosan összeállított havi-statisztikát vezetett, s csak dícsérhetjük jelenlegi főorvosunk, dr. Wolf K. buzgalmat, amennyiben ő is a nyilvános helyeket közegészségileg tühethő niveaura igyekszik emelni.

Reánk nézve azonban legnagyobb szomszággal bir dr. Wohlrath József ezredorvosnak a zombori ivóvízről szóló tanulmánya. Alapvető értekezés ez Zombor város közegészségi történetében, csak egy a sajnos, hogy kevesen olvassák s még kevesebben teszik magukévá a benne foglalt igazságokat. Pedig mily tanulságos! Mily szakavatottan tárgyalja a szerző a szomorú valót, tegyük hozzá az ázsiai állapotot.

Számba kell vennünk a város szerencsétlen fekvését. A város mai kiterjedését hajdan lóp borította, mely bizonyára a 10—12. századig fenállott; sőt szavahihető tanúk állítják, hogy alig 100 év előtt a mai megyeház körül vadkaosakra vadászhat. Nincs ok e szavakban kételkedni, hiszen ugyanannyi idő előtt a Duna egyik ága Kupaszina és Zombor között folyt s ma már csak alig vehető észre a medre. A talaj, mint geológiai kutatások bizonyítják, felszínén újabbkori rakódás, mely alatt, a régi tenger feneké, mint régibb alluvialis lerakódás rejlik. E két réteget gazdag, szerves maradványok, mint tőzeg, stb. választják el. Ezen geológiai formáció bizonyára kedvezőtlen a Duna-Tisza köze, de leginkább ártalmas a talajra és vízre az, hogy Pesttől lefelé vonul az összes talajvíz, s mársrészt a Tisza közvetlen átszűrési összeköttetésben áll megyénk talajvízével; a Dunát tömött, vízáthatlan réteg választja el tőlünk. A talajvíznek e kettős közlekedése kettős eshetőségnek is veti alá a lokális talajvizet; amennyiben a talajt, a Tisza magas vizállása és a nagy lecsapódások következtében gazdagabban szűrődő talajvíz elárasztják, kedvező viszonyokat teremtenek különösen infekciózus telepek befogadására és tenyésztésére. Ezen természetadta szerencsétlenségől mi képtelenek vagyunk saját erőnkkel megszabadulni, s azért éppen a tehetőt el kell követni, hogy közegészség által hirdett utasításokat a leglelkismeretesebben megvalósítsuk. Hogy mily összefüggésben áll a magas talajvíz állása és csökkenése a ragályos betegségekkel, aziránt alapos felvilágosítást nyújt Körösi dolgozata. Zombor talaja, mint az előadottakból kitünik, már sajátosságánál fogva, kedvezőtlen egészségügyi szempontból.

Másodsorban jó tekintetbe a talaj fertőzése állati s emberi hulladékok által. Dr. Wohlrath ur elemzéseiből kitünik, hogy a Belváros kúti vize tartalmaz legtöbb szerves anyagot, ammoniakot és chlort. Ebből foly, hogy a Belváros alaja legkeveségtelenebb. Részemről ezt természetesenek taládom; dr. Wohlrath ur helyesen utalt arra, hogy a Belvárost századok óta mélyen sanc vette körül, melyet maig is vízvezetőre használnak; de tekintetbe kell venni mindenekelőtt azt is, hogy a Belváros a legrégebben lakott városrész.

A Belváros után a Mlakában találkozunk a legkedvezőtlenebb viszonyokkal; ez a város legmelyebb pontja. A talajvíz ott rombolólag lépett fel, s nincs messze az idő, mikor e városrész jó kiterjedésben lakatlan lesz. A többi városrész magasabb fekvésénél fogva, jobb állapotnak örvend.

A város lecsapolási rendszere mai napig oly primitív, mint néhány száz év előtt. Közönséges nyílt árok vezeti a vizet s a hulladékokat kevés lejtésszel. E hogy — nagy bölcsen! — valami az egészségügyi érdekében is történjék, nekállítanak egy csomó drombót, kik az árokból a fertőző iszapot az utra dobálják s ezt száradni hagyják; az ily iszap porrá válik, hiszen hetek számra bűzhődik felszedetlenül, s a levegőt megrontja.

86-ik évi márt és készletos kimutatásretett ezüst11.100.000négy kraj2400.000dbig verettett: a kir pénz114.000 dbForgalomban sz krajca108 db négy12.198.000nt 31 kraj...sded-óvó jaalkalmávaled-óvó alapfrt 80 kr.,gtattatnak.0 kr, Schaf.Engisch Fri.1 fit, Kucacról Geragyes 20 kr.,z Zsigmondzettamásrólm Ignác 40löp 40 kr.,r, Sziládykr, Starksef 50 kr.,ay Károlyperger Pálfrt. Ezenelőadásra...főfelügye-ezőtőjéneklnoki kara...m. áll. v.rik adakozfrt 28 kr....adakozódbástyájátgérkeztek,a jelenlegi...osodás lel...laszéknek...roztatott,...gyik sa...re a be...5 ik nap...edig 1/2 8...endes elő...uság mű...kere álta...hogy neml...ni. Színre...sban. Az...sch Mar...ta kisasz...itja, hogy...szini elő...s szeretet...y Vilma,...Aranka,...r Paulina...usch An...ellett mu...Winkle Er...t vállalta...mert kü...git kisasz...Erzsike k...etországi...müncheni...ekre leg...em illik...sajtónak...selőjekép...nat, hogy...ly a...hoz egy...szági né...ülősége...nek reánk...még egy...letésnap...zért ma...szédeket...jegyző...sbíró (?)...almával...lt, hogy...szági né...miatt és...om, hogy...yözödést...rszágban...ldik is...mert bár...Dél Ma...Igen, a...szági né...ógorokat...ótlanság...dálkozá...reinosiszú...ezész...anaszolja...aligha...maguk...2856 frt

Mi azt tartjuk, hogy ily komédiázással egészségügyi kérdést megoldani nem lehet. Ide nagy reformok kellene, melyek ugyan pénzbe kerülnek, de a város jelenének s jövőjének érdekében történnek. Előttünk csak dicséretes a helybeli takarékpénztár áldozatkészsége; de azt a város csak nem követelheti, hogy egy ily intézet saját részvényeseinek rovására ezeket áldozzon oly reformok keresztülvételére, melyek a városhoz tartoznak. De mit tesz a város? — Intőzik vasuti összeköttetésektől, katonaságtól, szóval mindentől, ami emelésére volna! Kákán is keres eszmét; a nagylelkűleg fölajánlott artézi kutat — mely neki egy krajcárjába se került volna — oly feltételekhez köti, hogy azokat a takarékpénztárnak elfogadni vétkes könnyelműség lett volna.

Előbb-utóbb e két reformot keresztül kell vinnie: 1. felállítását egy artézi kutat, s 2. az egész város vízlecsapolását rendszeresítien. — Ha megvalósul az első pont, úgy a város oly ivóvízzel lesz ellátva, mely ment a fertőzött humuszról, tehát minden infekciós anyagoktól; másodsor a rendes vízlecsapolás a várost meg fogja menteni a bűzhődt légtől, a talajt pedig a szerves anyagok lerakódásától.

Azonban igen valószínű, hogy mire e reformok megvalósíthatnak, a mostani generáció már rég el lesz temetve; hiszen minék is haladjon ilyen vidéki város a tudományjal! Artézi kút nélkül és bűdös árokkal elétek apáink is, mért féltsük mi az életünket?! A jövő generáció, az meg határozzon úgy, ahogy neki tetszik.

S a város közönsége oly érzéketlenséggel viseltetik az egészségügy iránt, mintha nem is életmentésről volna szó. Doktorandusz.

Népünnepély Topolyán.

Szent-István napját, a nemzeti ünnepet, Bács megye szíve, Topolya, úgy mint előző években az idén is ünnepélylyel ülte meg. Körülbelül 3—4 év előtt érlelődött meg a minden nemesért lelkesülő és tette kész, Topolyának bálványozott férfiban azon nemes eszme, hogy ezen törzsgyökeres magyar városban a szunnyadó társadalmi élet feltrissítésére, a hazafias erények serkentésére, a nemes izlés és tiszta erkölcsök buzditására első koronás Királyunk emléknapiját népünnepélylyel ülje meg. Nehéz volt a közönyösség jegét megtörni. De a mely eszme kivételének élére egy oly férfi, mint dr. Hadzsy János áll, ott a siker biztosítva van. Ezen férfi, kinek kristály tiszta jellemén a személyeskedő hullámok oly simán eloszlanak, — csak neki sikerült, a város előkelő férfait, biva hazafiságukban egy ily népiünnepélyek évenkénti megtartására egy lelkes testét egyesíteni.

Az önkéntes tüzoltó egyesület javára lett rendezve ez ünnepély, és ez egy újabb impulsus volt arra, hogy a város intézői vetekedve vegyék ki fáradságuk részét a rendezés nehéz munkájában. A város ügyeit szíven viselő mintajegyző, Radimetzky Ferenc, a minden szép, jó és hasznos ügynek lelkes szószólója Lőrincz István bíróval, az élén az egész érdemes elöljáróság, a tüzoltóság egyik disze Hír Károly, a fáradhatlan tevékenységű Hónig Zsigmond, a szépnem kedvence Jordán Béla, a humoros kedélyű Vince Lambert, a minden szép s nemes iránt érdeklődő erélyes Tomanovits György, a komoly Zsigmond Lajos, az ügybuzgó Komlósi Armin, a vizet nem kedvelő Márton Imre, a nagy vadász Bodrogh Mór és sok más Topolya férfiai szóval és tettel meghozták az áldozott az ünnep sikerének biztosítására és fényének emelésére.

Már hetekkel előbb nemzeti színű óriási falragaszok hirdették mindenfelé, mily örömnappra készül Topolya. A várostól délre, magaslaton fekvő uradalmi nagy vásártéren, serényen folytak az előkészületek: sátrak építése, a löversenyhez szükséges zászlós belécezett nagy körönd elkészítése. ülőhelyes emelvények felállítása, diadalkapu emelése stb. Délutánonként itt idomították a gazdák lovaikat a futtatáshoz, amott próbálgatták a legények a hosszú fenyőt megmászni, míg a könnyű lábúak a gyalogversenyhez edzették inaikat. Lelekesültséget idézett elő ilyenkor a rendező elnök, dr. Hadzsy János megjelenése, ki szóval, szivar és piculálva kitarásra buzditotta a pályázni készülőket. Benn a városban, de az egész környéken is másról se folyt a beszéd, mint az István-napi ünnepélyről.

Ily előkészületek mellett virradt meg a váravárt nap. A délelőtt permetező eső lehűtve a tikasztó hőséget, a legszebb idő kedvezett az ünnepélynek. Délután 3 órakor a tüzoltók zeneszóval vonultak ki az ünnepély színhelyére. Megindult a népvándorlás, kocsi kocsit érte, a nép ünnepi ruhában csoportosan töltött ki a vásártérre.

A bemenetnél két hatalmas nemzeti zászló lengedezett, az út a versenyterig zászlókkal díszítve. A versenyter előtt ezer ember részére ülőhelyekkel ellátott óriási tribün, telve néző közönséggel festői színben. Ezzel szemben egy hatalmas diadalkapu, tüzoltói szelvényekkel díszítve, közepén óriási lobogóval, alatta ékes felirat. A versenyter 2 ezer méter hosszú ovalis alakú, léccel bekerített, zászlókkal díszített körönd, melynek külső felén volt a löverseny, belül pedig ezer meg ezer ember hullámozott. Itt volt felállítva a fenyőmászásra szükséges 9 méter hosszú fenyő, a rezgő fenyő stb.

A közönség lassan gyülekezett. Az egész vidék intelligentiája megjelent. Ott volt Feketehegy egész képviselő testülete jegyzővel az élükön, a kulai önk. tüzoltó-egyesület küldöttei teljes díszben az alparancsnokkal, Szeghegy, Morovica, Pacsér, Becse, Zenta, Zombor és Szabadka stb. szomszéd községekből csoportokban jelentek meg, kiket mozsárdurrogással, zeneszóval fogadtak. Vagy 3—4 ezer ember vett részt az ünnepélyen.

Ponthon 4 órakor a 15 tagból álló verseny-jury Vojnits Simon elnökkel elfoglalta helyét, a kürtös megadta a jelt a verseny megkezdésére:

I. Helybeliek löversenye: Pálya 2000 méter. 1. díj 3 drb. arany; 2. díj 2 drb. arany; 3. díj 1 drb. arany. Neveztek a következő 9 gazdák: Szokolay Márton, Pujka János, Dudás Pál, Lencsár József, Takács Pál, Károlyi József, Kiss Ferenc István, Virág Antal és Kiss Fer. Péter lovaikkal. Szép rendben egy-

szerre indulnak, a tribün előtt a nép örömjongása mellett vágtatnak szörén ilve a gyolcsingű lovasok, azt elhagyva négy lovas oldalt a versenyterről eltérve, hátramarad. Kiss Fer. István „Szikrája” veszi át a vezetést, utána Lencsár József „Kedvese”, míg ezt nyomban követi Virág Antal „Sárgája.” Ily rendben feszült érdeklődés mellett vágtatnak. A harmadik fordulónál „Szikra” lassít, de folyton vezet, míg „Sárga” a nép élénk hanglata mellett „Kedves” elé vág. A negyedik fordulónál élénk küzdelem fejlődik ki. „Szikra” újra szorítani kezdi és messze elhagyja két társát, míg „Sárga” nem engedi előre „Kedves”. Így érnek be a nép örömrivalgása között. Jó első: Kiss Fer. István 4 éves pej kancája „Szikra”. (Törley faj.) Lovagolta Gellér János. A pályát 1 1/2 perc alatt futotta be. Második: Molnár Virág Antal „Sárga” 3 1/2 éves paripája, lovagolta Kiss Károly. Harmadik: Lencsár József 3 éves egérszörű „Kedvese.”

II. Vidékiek löversenye: Állítólag 2 szabadki versenyre érkezett, de mivel a kürtöl megadása után 1/2 óra múlva sem jelentkezett senki, — ezen verseny elmaradt.

III. Számárfuttatás: Pálya 200 méter. A három első díjaztatik. Jelentkezett 7, és pedig: Szakáll János Bajsa; Sztankó Pál Verbász; Szabó József Bajsa; Oláh Antal Topolya; Kotymann András Bajsa; Lehmann József Bajsa; Szakáll József Bajsa. A kampós juhászbótnak elég dolga akad — rendetlenül indulnak. Vezet Oláh, nyomba utána Sztankó, hátrább tőle Szakáll János. A 3. fordulónál Sztankó erősen döngöti szamarát és az igyekszik is előre, úgy, hogy Oláh mellé felkerül. Oláh a már-már előre törő Sztankót a cél előtt a korlát mellé szorítja úgy, hogy az eléje nem vághat és így egymás mellett érnek be elsőnek a nép frenetikus tapsai és kurjongásai között. A jury mindkettőnek az elsőrendű díjat határozta kiadni. Első díjat nyerték: Oláh Antal Topolya és Szakáll János Bajsa. Második díjat Sztankó Pál Verbász ról kapta. A pályát befutották 3 perc alatt.

IV. Versenyfutás: Pálya: 500 méter síkon. Három elsőnek díj. Jelentkezett 20 versenyző 14—24 évesekig. Kor szerint lettek fölállítva és indítva. A pálya 3/4-ed részeig Radány Félix vezet, itt lankadni kezd, s a leghátulsó Bencsik József veszi át a vezetést, melyet mindvégig megtart. — Első: Bencsik József; második: Becseny József; harmadik: Radány Félix; ki is díjat a tüzoltó-egyesület ajálotta fel.

V. Pózna mázsás: 9 méter magas síma fenyő-fára fölászni. Díjat nyertek: Illés Abol; Varga Mátyás (Zentáról); Varga István és Baranyi Mihály.

VI. Rezgő fenyő mázsás: Egy 8 méter hosszú 40 fok alatt leásott hajlékony és rezgő fenyőre felmenni. Jelentkezett 20. Ezek közül 17 nagyobb részt a fenyő 3/4-ed részeig feljutott, de itt egyensúlyt veszítve a néző közönség nagy mulatságára gombóc módra legurult. Díjat nyertek: Turuc József, Kiss János és Juhász István, kik is a fenyő végére feljutottak.

VII. Hordó mázsás: Egyike a legmulatságosabb versenyeknek. Feneketlen hordó kötéltre vízszintesen fölakasztva és megforgatva, aki rajta először át-bújik, nyeri az első díjat. Egyszerre indul 10 gyermek 2 hordónak. Elképzelhető, mily hahótát kellett, midőn 10 gyermek ront a forgó hordónak, egyszerre mind át akarva bújni, mily nevetettök harc kezdődött közöttük. Díjat nyertek: Boldizsár Mihály, Rabi Mihály, Rosenfeld Samu és Szatmári Péter.

VIII. Zsákba futás: Távoltság 50 méter. Zsákba bújva, aki futva vagy ugrálva elsőnek ér a célhoz, díjaztatik. Pályázott 18. Díjat nyertek: Kurucz József, Holovics Ferenc és Varga Mátyás.

IX. Táncverseny: A nagy tribün előtt a csendőrök és rendezők egy nagy félkörű formáltak s itt a szabad téren a cigány hűta a talp alá valót s a topolyai jómódu kaktiás legények jó kedvvel járták a szép topolyai leányokkal a magyarost. Legszebben táncolt azon férfi, aki tavaly nyerte az első díjat, de a bíráló bizottság, azon elvből indulva ki, hogy ezen versenyen a már díjat nyertnek a díjat nem adja ki, és így az utána legszebben táncoló Palásty Lajos nyerte el a szép tajték pipát. Díjat nyertek még Szikrák és Hatala. A leányok közül a legszebben táncolt a szép Lőrincz Róza, a bírónak leánya, elnyerte az ezüst nyakéket. Díjat nyertek még: Bicskey János és Zsáki Róza.

A lenyugvó nap már búcsú sugarait küldte a magaslaton még eléje taruló festői képre — midőn a sátrak lámpái kigyúltak, hol víz zenező mellett, csapra vert hordók közelében kezdetét vette a magyaros lakoma. Hosszu, terített asztaloknál foglaltak helyet, hol sziporkázva pattogott az éle, esengett a baráti pohár és hangos kacagásban tört ki a jókedv. A második fogásnál állt fel Császár Péter főszolgabíró és sikerült szép toasztban ürité poharát Topolya város, szolgabírói kerülete, de egész Bács megye díszére, a mai ünnepély lelkes megteremtőjére, dr. Hadzsy Jánosra. Dörgő eljén követte szavait, melyekre a mozsarak üdvözlővései vízhangoztak és boldog volt az, ki e minden tekintetben ritka, páratlan emberrel kocinthatott. Majd ezután Törley Antal szabadki földbirtokos mondott felköszöntőt Lőrincz István bírora, a város első emberére, ki odaadó ügybuzgóság és fáradságával ezen hazafias ünnepélynek szintén egyik lelkes zászlóvivője volt.

Egy szépen díszített, színes lampionokkal tündériesen kivilágított nagy sátorban azalatt megkezdődött a tánc, mely ritka jókedvvel világos kiviradtig tartott. Ott láttuk Topolyának és vidékének összes szépeit: Csátrák Etelka, Mariska és Ida (Kis-Hegyes), Dörner Katalin, Harlikovics Róza és Ilonka (Szivac), Kalapsza Béla, Kelemen Etelka (Bogojeva), Limbek Clementin, Malonyai Irma, Preszly Ida (Szeged), Radimeczky Viola, Sudár Mathild (Baranya Vörösmart), Zsiguri Szandi és sok más többben. — A többi sátrakban is egész éjjel szólt a zene és a fiatalság táncra kerekedve hajnalig járta a csárdást.

Dicsérettel kell megemlékezni Császár Péter főszolgabíró tapintatos működéséről, ki a rendőri teendőket intézte s neki köszönhető, hogy ily nagyszabású ünnepélynél, hol annyi ezer ember jókedvvel együtt volt — kivált ezen vidéken nagyon is szokásos duhajkodások elmaradtak — és a legpéldásabb rend uralkodott mindvégig. Együttal azonban a hazafiatlanságot megrovó szótárban nem lehet eléggé sújtó szót találni azon megrovandó eljárásban, amelyet a topolyai zsidó-

ság (2—3 családot kivéve) ezen nemzeti ünnepélylyel szemben tüntető távolmaradásával elkövetett. Durva megsértés ez a nemzeti érzületnek, megsértése ez azon kegyeletnek, amellyel minden magyar — ki e hazaföldjén él és kenyérét eszi — tartozik első királya iránt, kinek alapította országában ők is élvezik alkotmányos jogukat, melyekkel e dicső emlékü királyunk biztosította közel ezer éves fenállását e nemzetnek.

A töröl metszett magyar Topolya város derék lakói hagyományos jó hírnevükhöz méltóan ezen ünnepélylyel hazafias érzelmeiknek egy újabb fényes bizonyítékot adták. — Bács megye büszkén tekinthet Topolyára!

B.-Földvár, 1886. augusztus 20.

Járásunk egy községben sem tapasztalható az a szomorú jelenség, ami nálunk. Ugyanis a mult választások alkalmával elejtett bíró, bukása fölötti elkeseredésében, úgy az elöljárók, mint magán a község ellen bosszút esküdött; amennyiben az új elöljáróság ellen, ha alaposan, ha alaptalanul, folyvást agitál, ezzel egyidejűleg az egész községnek árt, amennyiben az elöljárók, a rendőrség tekintélyét aláásván, megtörténik az, ami folyó hó 15-én történt, az, hogy egy rendőr a jogosság tudatában hivatali kötelességét teljesítendő, a tilosban talált lovat behajtani szándékozván, a közelben dolgozó kubikosok által ebben megakadályoztatott, sőt tőlök súlyos testi sértéseket is szenvedett.

A volt bíró még hivataloskodása idejében is botrányos részegség miatt büntetve volt, korcsmai veredés miatt vizsgálat alatt állott, jelenleg pedig mint magánember felsőbbség sértése, rendőrök szóbeli sértése miatt, szinte vizsgálat alatt áll. Gazdag ember létére elégedetlen elemekkel szokott korcsmába összejúni s itt az őket figyelmeztető rendőröket sértegetni.

Községünkben a személyes és vagyonbiztonság a folyó évig a lehető legrosszabb lábon állott, úgy, hogy e tekintetben községünk unikum volt, elöljáróságunk az utolsó, de biztos módhoz folyamodott, amennyiben már az 50-es évek óta folyvást a legnagyobb eredménytel működő Ivanics Sándor szenttamási csendbirtos fogadta fel. Mindjárt, néhány nappal a felfogadás után tapasztalható volt, hogy a csendbirtos nevének pusztán hallatára is a községben biztos menhelyet talált gyanús népség oszlani kezdett, menekült, nem lévén nagyon kíváncsi a csendbirtos ural közelebbi ismeretségbe jönni. Rövid idő alatt a rend helyreállott, a község és a vidék józanabb része áldotta a pillanatot, mikor az elöljáróság ez új intézkedés eszméjét felkarolta és kivitte. Hogy az eredmény ily gyorsan és gyökeresen nyilvánult, ehhez a legnagyobb szigor és gyors eljárás kivánthatott meg, a szigor pedig a rossz ember nem szeretvén, megtörtént az, hogy a hatóságok előtt gyakori gonosz cselekvényei miatt nagyon is ismeretes egyéniség újabb büncselekvényei miatt, a rendőrök által kérdőre vonatván, talán túlbuzgóságból nem az új büntető eljárásban körülírva levő nagyon sima modorban bánták el vele, mire is azonnal bement a jelentés s azonnal vasra verve szállították a rendőrök mindnyájan be, még azok is, akik az egész dologról talán mitsem tudtak. Nevezetes a dologban az, hogy a kérdőre vont jó ember ekkor is nyomozás alatt állott, a szabályai szolgabírósgát őt elfogatni és maga elé vezetetni rendelvén. Látni a község rosszabb része, hogy a rendőrökkel mi történik s hogy nem ők, hanem az annyira ismeretes gonosztevő kapott mintegy elégtételt, azóta folyvást a rendőrség munkájának megnehezítésén törekszik, úgy, hogy a legutóbbi esemény megtörtént, amikor egy felvesztett tömeg a rend őret nemcsak, hogy hivatalos eljárásában megakadályozta, hanem még tetteleg bántalmazta is, s a felsőbbség ellen lázított. Mi elégtételt nyert a rendőrség? Eddigél nem látjuk és nem tudjuk, de bízunk benne, hogy a büntetettek példásan bünhődni fognak. Tartunk tőle, hogy nálunk ismét a régi állapotok lépnek életbe, hogy a fejetlenség ismét lábrakap s ma holnap még világos nappal sem lesz az ember személye vagy vagyona biztonságban. Szerény nézetünk szerint, a javítás elve azt kívánna, hogy amint a rendőriket vasba szállították be, éppígy kellene a kubikos urakkal is elbánni, ami bizonyára elvonná a rendetlenkedni szeretőket kedvét, hason eljárásból, de a rendőröknek is elégtételül szolgálna. Ha gyorsan, szigorú megtorlás nem eszközöltetik, Bács Földvár község az országban rendtelenség, személyes és vagyonbiztonság hiánya tekintetében mint községe lesz, ahova majd mint valami búcsúhelyre fognak a rossz emberek zarandokolni s büns üzeneteket biztos menhelyen világos nappal is tolytatni, annyival is inkább, mert maga Ivanics Sándor csendbirtos is kezdé kedvét vesztetni; már pedig ő az egyetlen, aki községünkbe rendet hozhatott be, még pedig mesés rövid idő alatt. De hogy is ne volna ő képes, ha csak legeskelelyebb támogatásban is részesül, kinek egész kis levélára van hosszu évek során át a közjó érdekében tett hasznos intézkedéseit igazoló dicső okiratokból. Vannak ezek közt különösen kiállított bizonylatok is arról, hogy az odamenekült magyarországi illetőségű, főbenjáró büntetelt terhelt gonosztevőket elfogta s a büntető igazságszolgáltatásnak átadta; vannak gr. Ráday volt királyi biztostól, a megyei közönségtől, főispánok, alispánok, katonai hatóságok, szolgabíróktól származó elismerések, jutalom utalványok, a megbomlott közrend helyreállítása céljából hatósága területén kívül eső vidékekre való rendeltetése s számtalan kitüntető okmányok. Az ilyen tapasztalt ember képes B.-Földváron is rendet csinálni s csinált is, de végre ő sem lsten, hogy csodákat műveljen, szüksége van a felsőbbség támogatására s talán nem is annyira a csöcselék ellenében, — akikkel könnyen elbánik, s kik egyszer megijesztenve, nem igen merészkednek új kísérleteket tenni, — hanem inkább az értelmesebbek ellenében van szükség támogatásra, mert ha ezek nem lázítják, nem bátorítják a csöcseléket, ez magától nem mer cselekedni.

A község java, érdeke tekintetéből a fölöttes hatóságokat erélyes intézkedésekre, a rend őreinek lehető legnagyobb támogatására, a rendetlenkedők gyors, szigorú megbüntetésére kérjük, csak úgy lehetvén a község az, ami az év elején néhány napon át volt, nyugodt, boldog. Ami hogy úgy legyen, adja a jó Isten!

G A S T E I N .*)

Utja is már elragadó szép.

Mikor a prüszkölő vonat a salzburgi indulóbából kirobog, egyideig még fülünkbe cseng a híres hangjáték, melyet a városban meghallgattunk, szemünk előtt lebegnek még a látott Haydn- és Mozart-emlékek is. A hellbrunni császár-kert vizművei által forgatott báb-alakok is táncolnak még előttünk.

De amily mérvben lapul meg hátunk mögött a magas sziklaerősség s tünik el egészen is az ősrégi érseki város, oly fokban emelkedik lelkünk a széphajlásu hegytetők szeszélyes alakjainak látásán. Hallein, Golling s Bischofshofen városokak regényes fekvésén, szóval: azon az egész fenséges vidéken, mely a salzburg-tiroli (Gizella) pálya hegycsoportján belül esik.

Utmentén, a régi idők borus szürke homályában elvesz a várromok, fenn a szédítő magasban, esend és tespedő nyugalomról beszélnek, alant pedig vad patakok, nagy zajgással a természet őserőit zengenek magasztos éneket, a vadon tájakon.

Akkor pedig, mikor a sebeseen tova iramodó vonat, a hófödte hegyek kötömegeinek akadályait már le nem győzheti, az offenau hegyben a közel ezer méter hosszú alagutban eltűnik. Kijövet a tajtékoz Salzach-folyó keskeny vasúti hidján örült sebességgel zörögve átsiklik, s a hosszan elnyúló luegi hegycsoportokhoz ér, hol a hegyóriások pajzsa, égbetörő merészséggel a szűk völgytorokban összesap, — feleljük ilyenkor a városok látványosságait és élveit, lelkünk mámoros örömmel andalog a szebbnél-szebb tájakon, melyet a Gizella-pálya felmutat.

Nagyon megkapó a kép, melyet a luegi hegycsoportos tár elénk. Mélyen alattunk a szakadékokban könnyű köd uszkál. Félhomály borítja a szörnnyű mélységet, mely mellett a vonat földremegtetve száguld azon a szűk ösvényen, melyet az ember szorgalma a köbiradalomtól, a tudomány segédeszközeivel elhódította. A korszellem riadó fuvása e szűk hegyszakadéka is behatolt.

A csupasz sziklafal felső peremét a nap tündöklön szegélyezi. Az örületes meredek fölött, a kék ég lepedőnyi darabján, mint kóválygó pont, egy-egy óriási köszáli sasnak alakja tűnik fel, kiterjesztett szárnyakon.

Mióta 1809-ben az ellenséges fegyverek a hegycsoportban többször összecsuportok, nem volt az elemek csatájánál más zaj itt, de most, hogy a föld nagy tejen a vasér Innsbrucktól Bécsig ér, 1875 óta ellepi e vidéket minden nyáron a turisták mindentelő bolygó, mummászó hada. A vasutak korában nincs már semmi messze.

Szemléltetik sokan, hogyan maradt olyan épen Hohenwerfen vára, dacára, hogy a völgy öléből emelkedő magaslaton kilenc század szele futta, tépte, rázta.

Felkapaszkodnak mások a Hochkönig ormára — körülnézni.

Némelyeket érdekel a Lichtensteinről nevezett hegycsoportnak keskeny útja, az égnek meredő sziklafalak sötétében, hova a nap csak rövid pillantást vet.

Olyanok is vannak, akik Schwarzach faluskában elszéledve nézik azt az asztaltáblát, melyen 1729-ik évben a szövetszert protestánsok (bányászok és parasztok) régi szokás szerint nyalták a sót, hogy attól megerősödjének a vándorutra, mert a hatalmas salzburgi érsek parancsára huszonkétezerrel többnek el kellett hagyni ezt a tartományt. — Az asztalra mázolt képen láthatni még, hogyan történt a sányalás, de magán a durva képen nincsen semmi látnivaló. Nem veszt vele, aki meg nem nézi. Helyesebben cselekszik, aki addig tovább megy s megtekintí a Gross-Glockner egettartó jeges ormát, amint az esthajnal tűzétől ég.

Mielőtt Lendnél a vonat megállapodik, ennek lassabb zakatolásába győzelmesen vegyül bele a gasteini nagyobbserű zúgópatak moraja. A nyers erők harca van itt. A csapkodó ér előbb lépcsőről-lépcsőre veti magát titáni erővel, s mikor többszörösen megtört már, mint egy óriási ezüstkigyó, lombán esik a kanyargó Salzach folyó keblére.

Az európai hírű gasteini völgy végpontjánál állunk itt. Innét a magas Tauernig diadalmenetet tart a természet.

Wildbadig harmincnyolc kilométernyi út visz fel, a zúgó balpartján. A folytonosan menedékes úton négy ló erőlködik, hogy a kocsi felvonozolja valahogy. Ezalatt a vad víz lefelé tör s változatos esésével a kocsiiban ülőket mulattatja, s ott, hol a zsongás jobban elhal s némább lesz a táj, elhangzik a postakürt éreszava, melyet a vízhang riadó tündére, lágy s kellemes hangzatúvá téve, visszaad.

Mélyen alattunk a kristálytisza víz a mélyebb bevágásokban megakad s patakka törpül. Másutt a megtorlódtott ár mély ágyából kidagad, felhág a partokra s romboló folyóvá válik, mely mindent, ami útjában áll, hullámsírba temet. Siet, mintha üzné valaki s reszket, mintha félne. Félkezeltt haragjában tombol, tajtékokat hány, maga körül csapkod, morajlik s maga fölét sok milliárd cseppecskéből gőzszlopot emel. Dús vize sziporkázásában tündöklő rubinok, zöldek fényt vető smaragdok s tüzet lövelő gyémántok teremnek. A növényzet leveleire fényes zománcot von a gyöngyös s a magasztos jelenetre az ágak hajlongva hódolnak.

Isteni szépségű völgy. Zöld minden pontja. Itt világoszöld, harmattól ragyogó puba pázsit. Ott zengő fenyeserdő. Az egész völgy pedig, gazdag színárnyalatával, harmonikus hatású egészszé alakul. A föld öreg fején ritka szép ránc a völgy maga. A föld ősi forradalmi alkották ilyenre.

A tündéri szépségű völgyet, melyet a zuhatagos nagy patak szel ketté, nemcsak turisták és fürdővendégek keresik fel tekintélyes számmal, Európa minden tájáról, felkeresték azt gyakran, földrengés és hógörgeteg. Husz községében a tüzelem és vízár is felváltva pusztított. — De a vadregényes völgy szépségéből azért mitsem vesztett. Folytonosan ifju, üde képet mutat. Valami lehetőszerűség ömlik el az egész tájon.

A dús tenyészettől dagadozó völgyben nagyobbserű jólét látsata is tünik elénk. A pásztorkáramokból (700) vig dal hangzik mindenfelé, a kinyújtózko-

dott völgy sok kies zugában felébred a daltól a szunynyadó visszhang is.

Mikor a római nép parancszava elhangzott még ide is, e vidéken arany ásásokat eszközölt sok munkáské, hogy a sok légióra, melyeknek száma légió vala, bőven teljék a költség. Ma itt a szorgalmas nép arcverejtéből fakad az arany, s a gyógyforrás, mint valamely bőségszaru, szórja el a kincsüket a nép között.

Elértünk már Hof-Gasteinig. Kinek Wildbad drága, itt maradhat megpihenni, üde hegyi léget szívni, ideg- s csúszó bántalmaktól menekülni. Ugyanaz a gyógyvíz, ami amott. Itt van Wildbad Sifoka.

Hof-Gasteintől Wildbadig kitérő jó műút vezet — mindig magasabban fel. Háromszáz év óta tördelik a kőtuskókat, ne legyen az útban semmi sem. — Erre jár az öreg német császár, ne zökkenjen a hintó.

Országlárok, magas rangot viselő körmönfont diplomaták hosszú kocsisora nem egyszer erre ünnepelesen. Lobogó díszben sokszor állt már Gastein is.

Frigyes osztrák herceg, a későbbi német császár, volt első koronás vendége a fürdőnek (1436.) Most már többen járnak erre, országlárok, kancellárok s Wildbad válságos politika-fürdő lett, Európára szóló hírnévvel.

Itt időzik évenként a német császár, most is itt van, itt láthatjuk Erzsébet királynékat, ide jön Bismarck herceg, itt lesz ismét a találkozó királyunk s a német császár s a két birodalom külügyminiszterei között. Nincs most Európában fürdőhely, melyben annyi politikai nevezetesség fürdőne, mint Gasteinban.

No, de nem polihikáról akarunk szólni, hanem fürdőről; folytassuk tehát a leírás.

Az egyenletes hőmérséklet nem zavarja semmi szellő. Csend ül itt az egész tájon, csak ott, ott mélyen alant, a völgy ölében, a szirtes aton, nem lel nyugtot az a vad patak. Olyan, mint a felkorbaesolt lelküsimeret, melyet üzőbe vesz sok rémalak.

Csak száguldj, csapkodj, ostromold a sziklákat. Törj rést rajtuk vad folyó! Az emberhez vagy hasonló. Az ember is küzd, fárad, a míg él. Te, ha vándorutadat megtevéd, a hideg Salzach zöld hullámaiban lelsz megnyugvást, mi pedig a temetőben, hullámos zöld hant alatt. Wildbad egy állomás csak, hol enyhülést leljük. Mint ama vad patak, mely esésében megakad, az élet lejtős útján, Gastein enyhet ad.

Bontakozik már a fürdőhely. Izgató kíváncsiság veszi rajtuk erőt. A fehér épületek a sűrű zöldből ki kiesillannak. Legelőször bükök elő a szép kápolna kareus, sugar tornya. Előtűnnek a lombkoszorú villák is, de sem ezeken, sem a palotaszzerű lakokon, melyekben kényelmes otthont terem magának az elkényeztetett kömfort, most alig akad meg tekintetünk. Eltörpülnek itt az emberi kéz művei, hol a természet oly nagy arányokban kidomborul.

Tekintetünk a „fátyol-zuhatagot“-ot fürkészi, mely egyre jobban zúg-búg, morajlik. Előbb a távolság összeolvastotta a hangokat, most pedig a közelségben hol gyöngülnek, hol erősödnek azok, a mint az út iránya s elhajlása változik. Végre előtűnik áll a kép teljes fenségében, egész nagyszerűségében.

Első látására a giessbachi vizesének képe nyúl meg emlékezetünkben, melyet Svájcban, bengáliai tűz kivilágítása mellett, megnéz minden utazó.

De még szebb ez annál, habár nem oly nagy a reklámja. Fátyolszerűen lengő porszerű vize, mely nyolcva méternyi magasból száll alá, szépségben nem hogy maga után több kívánni valót. A várakozást kielégíti teljesen. Mindig szép jelenet az a természetben, mikor a vizesékek permetében a ragyogó napfény megtörök s sok ezernyi szikrát vet. Vázolászó az a festő bűvös esete is kevés.

Léleken megifjodtunk, mire ide értünk. Valóban nagyon szép itt minden! Hat ezernél is több fürdővendég nem hiába látogatja Gasteint minden évben. Es e számban nincsenek még befoglalva a megpihenő turisták. — Gazdag oroszok a pálinka hazájából és kíváncsi amerikaiak is a gépek birodalmából többször megfordulnak itt.

Mikor a fürdőtelepre leereszkedik az éj hollószárnyon és a kávéházak, termék kapunyi ablakaiból kiömlik a csillogóknak fénye, künn pedig mélyen alant s magasban fenn kigyulnak a hegyoldalon a fénykévéket szóró lámpa-világok, ott is, hol a vad víz tombol s nyitott szemekkel virraszt a természet a táj felett, egy bűbajos kép tárul elénk, melyet akkor sem feledhetünk, mikor vissza fogunk térni napi szokásaink egyhangúságához. E fenséges kép sokszor ujul meg emlékezetünkben, mikor éltünk szebb emlékeire gondolunk.

Mi, kiket nem bilincsel le betegség, aggasztály, s így a forrás nimfája sem tart fogva, mihelyt keletről a nap első fénye a havas ormokon föltetszik, menjünk tovább s kövessük fölfele a vad víz irányát.

Haladjunk a „fátyol-esés“ mellett, mely reggel ébredt, este alhat, délelben pedig szivárvánnyal enyvel. Keresük fel a kies magaslatokat, melyekről elragadó képek nyílnak.

Tekintsünk alantól föl azokra a kis hidakra, melyek a mély és keskeny völgyvágáson húzódnak át. Az egész Schreckbüreke csak egy deszkaszálnak teszszik, mintha csak a gnómok átjárója lenne, nem pedig a kocsi-özlekedés útja.

Emelkedjünk mindig magasabbra az erdőpalásttól fedett hegyeken. Közelítsük meg minél jobban a természet zordon képeit. Hallgassuk meg a fadikakas titokzatos dörgését és otthonában nézzük meg az Alpések vörös rózsáját, mikor hóruhaja alól a bágyadt napfényre dideregve feltéknit.

Előtűnnek egyre jobban szűkül ez a sziklavölgy. Szűk ösvényt is alig leljük már. Félteékenyen őrzi medre a kristálytisza patakot.

Jó magasban állunk már, a magas Tauern ágaskodó hegyláncain. A légtenger magas táján tollfelhők uszkálnak, de ezeket a legkisebb áram is tova lebentí. A magas Tauern kupja szabad.

A magasztos felhevülésben, melyet itt a természet szépsége inspirál, csak nézem, nézem a 2478 méter magas Tauern hegyet, mikor csipkésen fogazott s tündöklőn fehér hókoronáját felteszi s keblén kigyöngyöz a patak.

Mikor a magas Tauern nézem, a természet nagyszerűségei közepett, a kék égbolton járó fantáziám hazám földére visz. A magas Tátra, Füreddel és Tarpatakkal jut eszembe. Másod kiadása van itt Táránknak s a Tarpataknak. De bár a magas Tátra legmagasabb csúcsa csak 181 méterrel mulja fölül a Tauernét, de a tátrafűredi vig élet a gasteinit sokkal jobban fölülmulja. Itt csak a vízómlások siketítő varázsának adjunk előnyt.

Vérségi Károly.

Naptár.
Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
27 Pént.	Kalaz. József Gebhárd		15 N. B. Assz.
28 Szom.	Agoston e. a. Agoston		16 Dioméd vt.
29 Vas.	C11 Orangy. ü. C 10 Iván lef. 17 E 11 Miron pap		
30 Hétfő	Lim. Róza sz. Rebekka		18 Florusz
31 Kedd	Rajmund hv. Paulinus		19 András vt.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

1533. szám.
kig. 1886

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárosága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy Nemes-Militics község tulajdonához tartozó egy bor-korcsmáltatási jog Georgievits Koszta zombori lakos s ez idő szerinti bérlő — mint késedelmes fizető — kárára és veszélyére újból haszonbérbe ki fog adatni f. évi augusztus hó 29-én d. u 3 órakor Nemes-Militics község-házánál. Az árverési feltételek a jegyzői hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Nemes-Militicsen, 1886. évi aug. 15.

Kaich József s. k. Nagy Lajos s. k.
jegyző. 3-3 kapitány.

Porcellán-edény bámulatos olcsó áron.

GOLDFÄNN SÁNDOR
divat-, norinbergi, tükör-, fehérenemű-, rövidárú- és lámpa-raktárában
(Zombor, főutca)
kapható csodálatos olcsó áron
porcellán-edény,
u. m.: teljes asztali-, kávé-, tea- és mocca-servizek; egyes porcellán-edények; mosdó-készülékek, valamint
kávéházi berendezésekre alkalmas edények, vizeskancsók és mosdótálak,
végre: 3-2
díszes virágcserepek, cserépszobrok és porcellán-piperetárgyak.

Porcellán-edény bámulatos olcsó áron.

*) Megjelent a „Pesti Napló“-ban is.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsénk úgy a helybeli, mint a vidéki igen tisztelt közönségnek tudomására adni, hogy

Zomborban, főutca, Falcione Lőrinc házában

ÚRI és NŐI DIVATÁRÚ-KERESKEDÉST

nyitottunk.

Ajánlunk nagy választékban készletben levő **férfi- és női fehéreműveket, nyakkendőket, derékfűzőket, esernyőket, sétatobokat, úgy athleta- és vadászbetokat, dohány- és szivarzó-eszközöket, pipere-, mosdó- és fényüzési cikkeit, utazó bőröndöket és táskákat, prágai keztyűket.**

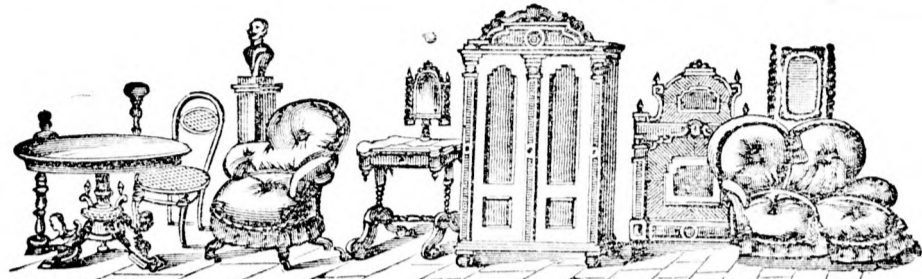
Gyermekkoscsik, kézi kosarak, felső trikók az őszi időnyre, kötőpamut, csipkék, szalagok, férfi- és női szabók részére minden néven nevezendő cikkek igen kedvező árak mellett.

Magunkat a n. é. közönség b. jóakarátába ajánlva, vagyunk

kiváló tisztelettel

STEIN és ENGEL.

4-2

ÉRTESÍTÉS és MEGHÍVÁS.

Van szerencsém Zombor város és környékének nagyrabecsült vevőim és t. e. közönségének szíves tudomására hozni, hogy évek óta **Budapesten, Gizellatér 3. sz. a. volt butorraktáramat** f. évi augusztus 1-jével a fővárosi árvaszék által eddig birt. hivatali helyiségeibe: **Rózsa-tér és Lipót-utca sarkán** (a régi városháza mögött) helyeztem át. — Eme helyiség változtatásnak főcélja a butorszakmában egy új rendszernek alakítása, azaz: **különálló, teljesen felszerelt mintatermek és szobák**, melyek az árúk alapos megtekintését, azok minősége és izléses kivitelének megbíráhatóságát lehetővé teszik. — Ezen alkalommal a volt helyiségemből áthozott **összes asztalos és kárpitos butorkészlet rendkívül olcsó áron** eladatik és meghívom nagyrabecsült vevőim és a t. e. közönséget ezen kedvező butorbeszerzési alkalom felhasználására. — **Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.**

Sárkány Ig.

butorgyáros **Budapesten, Rózsa-tér és Lipót-utca sarkán,**
(a régi városháza mögött.)

3-1

Mérsékelt árak!!

Gymnasiunmi tankönyvek, valamint az összes tanintézetekben használandó könyvek kaphatók:

HECHT MÁRK

könyv- és papirkereskedésében

Zomborban, iskola-utca, a gőzfürdő átellenében.

Használt tankönyvek felette olcsó áron kaphatók.

Iskola-táskák.

Író- és rajzeszközök.

Mérsékelt árak!!

Árverési hirdetemény.

Közírré tétetik, hogy Schmausz Ferenc és neje, torzsai lakosok által a magas kincstári uradalomtól bérelt kulai határhoz tartozó »Béla«-i I-ső nagy bérlet 405 ¹⁸⁸¹/₁₆₀₀ holdas birtok egy évre, vagyis 1886. évi október hó 1-től 1887. szeptember hó 30-ig terjedő időre **foljó évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor** a kulai kincstári ispánság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverés útján, a legtöbbet ígérőnek bérebe adatik.

Szóbeli árverés megkezdéseig szabályszerűen kiállított írásos zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

Ugartartásra vagy albérleti tilalomra nem köteleztetik a bérlő, a községi és megyei adókat a bérlő köteles fizetni.

Kikiáltási évi bér 5260 frt. A árverezés alkalmakor létrejött egész évi bért azonnal kötelező kifizetni.

Egyébb feltételek a kulai kincstári ispánságnál a szokot hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kula, 1886. évi augusztus hó 24. én.

Vály Endre,
zárgondnok.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Hirdetemény.

Van szerencsém a n. é. vadászatkedvelő (céllovó) közönség szíves tudomására hozni, miszerint a **főutcában** levő

Millassevits János ur házában

puskaműves iparüzletet

nyitottam, a melyben minden e szakmába vágó **javításokat, átalakításokat** és megrendelésre a legújabb modorú **golyós-,** valamint **serétes vadász- és céllovó-fegyvereket** a legpontosabban, jótállás mellett készítek.

Miután több éven át Európának legelőkelőbb gyáraiban működtem s mindazon tudományokat és szakmába vágó jártasságot, melyek ezen iparághoz elkerülhetlenül szükségesek, sajátomná tevém: bátorlodom a n. é. közönség kegyes pártfogásáért esedezni.

A vidékről s helyben beküldött javításokat a legpontosabban s jótállás mellett azonnal elkészítem.

Alázattal

Janotai Vince,
puskaműves mester.

Ugyanitt egy jól nevelt 14-15 éves fiú tanoncul felvétetik.

Zombor, 1886. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

694. szám.
bv. 1886.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. e. 102. §-a értelmében ezennel közírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 2440./2606/1886 számú végzése által Arsenovits Teofil Bolta zombori lakos javára Masirevits István és György zombori lakosok ellen 100 frt és 100 frt tőke, ennek esedékessége napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 56 frt 41 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 388 frtra becsült lovak, kocsik, sertések és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatnak.

Mely árverésnek a 3955./1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban a városháza udvarában leendő eszközzésére 1886. évi szeptember hó 3. napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a velni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. e. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. e. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi aug. hó 22. én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

A KÖZELGŐ TANÉVRE.

Mint hogy folyó évi szeptember hó 1-jével a nép- és közép-, valamint egyéb más iskolák kezdődnek, bátorlodom ezennel könyvüzletemet a t. tanítóknak, tanároknak, tek. iskolai hatóságoknak tiszteletteljesen ajánlani. A Franklin-társulat, Szt. István-társulat, a m. kir. egyetemi könyvnyomda kiadványai, valamint minden más, bármely nyelven és bárhol megjelent és hirdettet könyvek és tanszerek egy és ugyanazon áron nálam minden időben megszereshetők. A megrendeléseket vidékre leggyorsabban, pontosan és lelkiismeretesen mint eddig, úgy ezentúl is a legnagyobb készséggel fogom eszközölni.

Kelt Zomborban, 1886. évi augusztus hóban.

KARAKASEVICS MILIVOJ, könyvkereskedő.
(Bikar S. ur házában, főutca.)

4-1

Izraelita szülők figyelmébe!

Györky Károly, apatini izraelita tanító-nál szerény feltételek mellett a jövő tanévben **teljes ellátásra** elfogadhatnak tanulók, kik az apatini három osztályú felső népiskolát vagy pedig az izraelita nyilvános elemi iskolát látogatni akarják.

3-3

Haszonbérbeadási hirdetemény.

Szóna község elüljárósága részéről ezennel közírré tétetik: hogy a tulajdonához tartozó Szóna község egész területére s határára kiterjedő italmérsi jog, a nagykocsmai épülettel együtt az 1887. évi január hó 1-től kezdődő három, esetleg hat egymásután következő évekre **f. é. szeptember hó 5-én délután 3 órakor** Szóna község háza tanácstermében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adadni fog.

Kikiáltási évi ár 2200 frt.

Az árverezők az árverésnek megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10 percentjét mint bantpénzt letenni tartoznak.

Az árverési feltételek alulirt elüljáróságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Szóntán, 1886. augusztus 13-án.

Szlatkics,
jegyző.

3-3

Zlatár Mata,
bíró.